

SI NO MOLESTA

SUPLEMENT COMMEMORATIU PELS VINT ANYS DE DIRECTA

20
anys

NO ÉS PERIODISME

UNA ESCOLA DE PERI

Roger Costa Puyal

Preparant els primers números de la 'Directa' a l'Espai Obert de Sants (Barcelona).

Els exemplars emmagatzemats arriben a l'antiga nau industrial de l'Hospitalet de Llobregat que va acollir la redacció durant els primers anys.

Festa del cinquè aniversari a l'Ateneu Popular Nou Barris.

La redacció d'un mitjà de comunicació és un espai de convivència: moltes hores, ritmes de tancament frenètic i nits sense dormir. En els seus vint anys d'existència, la *Directa* ha passat per diverses ubicacions, cadascuna amb els seus encants particulars, però sempre amb la vocació de ser aules de formació en periodisme que incomodi els poders.

La *Directa* va néixer la primavera de 2004 al Poblesec (Barcelona), a tocar dels carrers on fa noranta anys les barricades obreres van aturar el feixisme. En aquest barri de tradició revolucionària hi havia l'Espai Obert, on van tenir lloc les reunions en què es van esbossar les primeres temptatives del que acabaria sent la *Directa* definitiva. Les fèiem allà perquè hi havia la redacció del *Contra-Infos*, mitjà que aglutinava tota la xarxa comunicativa de contrainformació local que havia sorgit en barris i pobles amb l'expansió del fenomen dels centres socials okupats, a partir del 1996. Es pot dir, doncs, que la nostra primera redacció va ser la del *Contra-Infos*, des d'on van néixer publicacions com *Està Tot Fatal* o *Altaveu*, assajos de la publicació que teniu a les mans.

Al cap de pocs mesos de reunir-nos a l'Espai Obert vam canviar d'ubicació i, mentre es feia el trasllat, ens vam mudar a Can Vies, a Sants, on, ja hi havia la redacció d'un d'aquests mitjans locals, *La Burxa*. Va ser un pas fugaç, però van passar-hi dues coses importants: vam triar el nom, *Setmanari de Comunicació Directa*, i vam crear l'associació que representaria legalment la publicació durant més de deu anys, amb unes sigles que ja ens situen molt en l'època: Associació cultural per a la Difusió Sense Límits (ADSL).

DURANT DUES DÈCADES, LES DIVERSES REDACCIONS DE LA 'DIRECTA' A BARCELONA, VALÈNCIA I L'HOSPITALET DE LLOBREGAT S'HAN ERIGIT EN ESPAIS DE FORMACIÓ PER A CENTENARS DE PERSONES EN L'ÀMBIT DEL PERIODISME ESCRIT, GRÀFIC I AUDIOVISUAL, EN UN CAMÍ QUE ENS HA TRANSFORMAT D'ASSOCIACIÓ A COOPERATIVA

ODISME INCÒMODE

Vuit anys llargs a la seu del carrer de Riego, a Sants (Barcelona), van donar per molt. Aquí fou on va néixer la cooperativa La Directa, l'any 2016.

L'actual redacció a l'espai La Comunal, també a Sants, on vam fer cap a finals de l'any 2019.

Festa del nucli del País Valencià, l'any 2022 al CSOA L'Horta.

Quan l'Espai Obert va completar el trasllat -víctima d'un procés d'especulació immobiliària al cor de l'avinguda del Paral·lel-, reubicant-se a un edifici industrial del carrer de Violant d'Hongria, a Sants, hi vam tornar. Allà vam construir l'esquelet del futur mitjà de comunicació, amb reunions maratonianes cada dissabte, per dissenyar la maqueta, l'estructura i la governança. En aquest segon Espai Obert hi vam gestar els dos números promocionals, el 0, de l'octubre de 2005, i el 00, del gener de 2006.

En paral·lel, vam començar a habilitar un nou local, una antiga fàbrica abandonada, al polígon Gornal de l'Hospitalet de Llobregat. En aquella curiosa redacció hi vam viure l'hora de la veritat, l'inici del frenètic ritme setmanal. Allà vam sortir de l'ou i hi vam passar els primers quatre anys, amb una economia molt precària però amb ganes i il·lusió. Era una antiga indústria de pells artificials que s'havia okupat feia pocs mesos per fer-hi el festival Queeruption i el propietari ens va llogar una petita part de les oficines a un preu gairebé simbòlic.

Vestides amb roba de treball per treure la brossa acumulada en aquells despatxos, recordo Roger Palà, Armelle Ibáñez, Jesús Hita, Sergi Picazo, Jesús Rodríguez, Gemma Garcia... Ah! I jo mateix vaig anar a viure a la fàbrica abandonada a manera de conserge. Des del Gornal vam participar en el Festival de la Chiapas Rebelde a la Barcelona Rebel, vam cobrir el Fòrum Social Català i les vagues pels "dos dies". D'aquella època mereix ser recordada també la reunió preparatòria del número 117, que es va fer durant la tancada d'estudiants contra el pla Bolonya el novembre de 2008.

El gener de 2010, la *Directa* es va fusionar amb la referencial revista *Illacrua* i vam tornar al Poble-sec. Una redacció de transició del carrer de Radas era una petita habitació al fons del pati d'un local compartit amb una cooperativa de consum i un club ciclista. No hi vam ser durant gaire temps, però ens en vam endur bons records. Allà, el maig de 2010 vam proposar-nos incorporar el llenguatge no androcèntric al llibre d'estil i el setembre vam fer seguiment de la vaga general del dia 29, integrats en l'Agència 29-S.

L'abril de 2011 ens vam traslladar al carrer de Riego, a Sants, en aliança amb la llibreria cooperativa La Ciutat Invisible. Allà ens vam fer grans. Vam informar del 15M, de les vagues generals de març i novembre de 2012 i vam treballar en el guió del documental *Ciutat morta* (2013) de les companyes de la cooperativa Metromuster. Allà, també, s'hi va presentar la Guàrdia Civil a la cerca del president nominal de l'ADSL -aquí present-, perquè se'ns acusava d'enaltiment del terrorisme per una carta de quan ETA va deixar les armes. També en aquell local els Mossos ens van trencar la vidriera de la porta d'entrada durant les protestes que es van anomenar *Efecte Can Vies*, vam canviar la periodicitat setmanal per la quinzenal de la revista impresa, vam estrenar el nou web *directa.cat* i ens vam convertir en cooperativa de consumidores i usuàries. D'això últim ara fa deu anys. El 2015 va ser l'any de la creació del nucli de treball al País Valencià, que es va consolidar l'any 2021 amb l'obertura de l'Espai Comú al barri de Benimaclet de València. I tampoc es pot oblidar, durant tots aquests anys, el sorgiment dels nuclis ter-

ritorials de col·laboradores de la Catalunya Nord i les Illes, i de moltes altres aportacions en diversos punts dels Països Catalans, comarcals o locals, i dels mitjans cooperatius agermanats com *Setembre*, *Revista Possidònia*, *El Salto*, *La Marea*, *Argia*, *Ahotsa*, *AraInfo*, *Pikara Magazine* o *Soberanía Alimentaria*.

A finals de l'any 2019, La Directa SCCL es va sumar al pol cooperatiu La Comunal, cosa que va implicar un nou trasllat, sense abandonar el barri de Sants, en una antiga nau industrial que compartim amb altres projectes de l'economia social i solidària. Aquest l'espai on està actualment. Des d'aquí, es va haver d'informar amargament de l'exili d'un company, perseguit per l'Audiència Nacional espanyola, i es va destapar la trama de policies infiltrats en l'activisme. Aquest mateix 2026, La Directa SCCL s'ha sumat a CoopMèdia, una xarxa que aplega mitjans de comunicació cooperatius catalans.

Totes aquestes redaccions tenen una cosa en comú, han estat una gran escola, amb mestres com Xavier Giró, Carme Farré, Gemma Casamajó, Montse Santolino, Mònica Terribas o Xavier Vinader, però sobretot una escola d'autoaprenentatge col·lectiu. La llista de persones que hi han passat és llarguíssima, suma diversos centenars, i abraça totes les àrees: l'edició, la redacció, la fotografia, la il·lustració, l'audiovisual, el disseny, la correcció... però també l'administració, la comptabilitat, la comunicació corporativa, la gestoria o el màrqueting. Aquesta constant transmissió de coneixements i aprenentatges ens ha portat a les 4.500 subscripcions, les 350 sòcies i les 100.000 lectores úniques mensuals a internet. Després de vint anys, continuem sense deixar-nos convèncer.

EQUIP, MÈTODE I UN A INVESTIGAR AMB LA

Jesús Rodríguez

Quan s'imposa la versió oficial és el moment de fer periodisme. No per publicitar-la acríticament, sinó tot el contrari: per qüestionar-la, repreguntar i investigar quins interessos s'amaguen darrere del comunicat del gabinet de premsa de torn. A la *Directa* mai no hem estat complaents ni acomodades, el que en nombroses ocasions ens ha comportat conseqüències: des d'agressions físiques a demandes judicials. Però sempre ens n'hem sortit. Aplicant el mestratge periodístic de Xavier Vinader hem creat equip, hem desenvolupat mètode i hem guardat sempre asos a la màniga. A vegades, per entendre els perquès, no cal explicar el qui, el quan, el com i l'on en una primera instància, sinó fer-ho a la carta i esperar les postres pel final.

Així es va fer, per exemple, l'any 2011, quan van arribar a la redacció de l'aleshores setmanari els enregistraments de les comunicacions entre els antiavalots dels Mossos que van participar en l'assalt a l'acampada del 15M a la plaça de Catalunya de Barcelona. El crit d'un comandament policial que deia "o generem pànic o no els traurem d'aquí" posava sobre la taula moltes preguntes sobre el model policial, i calia publicar-ho, però una altra part dels enregistraments ens servien per entendre el que vindria més endavant. Era el preludi de la violència descarnada de l'1 d'octubre de 2017, on aquell mateix sotsinspector va ordenar les càrregues contra els manifestants que eren a les portes del domicili sabadellenc d'un alt càrrec de la Generalitat, acusat d'organitzar el referèndum sobre la independència de Catalunya, i així ho va declarar amb la identitat protegida per una màniga, durant el judici del Procés al Tribunal Suprem. Són dos fets allunyats en el temps que s'entenen millor si s'expliquen junts.

Un cas similar és el mític de *Jordi*, agent de la Brigada d'Informació del Cos Nacional de Policia espanyola, que va aparèixer per primer cop a la portada de la *Directa* l'any 2006 amb relació a les presumptes tortures patides pels joves independentistes anomenats "els tres de Gràcia". Va tornar-hi l'any 2016, quan volia captar com a confident un jove anarquista del Poble-sec, i encara va reaparèixer com a assessor en gihadisme del ministre de l'Interior Juan Ignacio Zoido després dels atemptats de Barcelona i Cambrils de l'agost de 2017, per acabar sent un dels coordinadors d'Informació del segrest de les urnes de l'1 d'octubre a la ciutat de Barcelona.

Vam aplicar el mateix mètode per desmentir dues de les versions oficials més grolleres de les darreres

dècades, en els casos d'Ester Quintana i dels "Onze del Raval". La nostra missió periodística en aquests casos: desmuntar les mentides del ministre de l'Interior espanyol Alfredo Pérez Rubalcaba i del conseller d'Interior català, Felip Puig, respectivament. I com a derivada directa, sempre hi ha la transformació social. El coneixement ciutadà de la lesivitat dels projectils que rebentaven ulls de manifestants va conduir a la seva il·legalització a Catalunya. I la barra lliure de la llei antiterrorista quedaria qüestionada pel fet de truncar les vides d'un pastisser o un repartidor de butà del Raval.

I arribaria la figura de les alertadores. Picaven a la porta testimonis directes de trames corruptes, amb la necessitat d'explicar-ho des de l'anonimat, per descarregar-se de qualsevol complicitat. La corrupció del Palau de la Música, de l'alcalde sabadellenc Manuel Bustos en el cas Mercuri o de l'alcalde de Lloret de Mar, Xavier Crespo, en el cas Clotilde, van aflorar gràcies a persones valentes i decidides, a qui havíem d'escoltar i protegir. La nostra feina: contrastar, verificar i publicar. I així va es va fer, amb equip i mètode.

Amb els anys, també hem confirmat la importància de la independència editorial. Els grans aterratges de capital forà a l'estil *Mister Marshall* de la mà de projectes com Eurovegas, Barcelona World, el casino Hard Rock, el parc Maestrazgo - Els Ports o la Copa Amèrica de vela, només es poden refutar periodísticament si no ens finança l'Ibex-35. Molts mitjans es van limitar a reproduir les paraules dels consellers de torn o dels lobbies inversors, venent-nos les mil

meravelles. Des d'aquest mitjà vam esbrinar d'on sortien els diners, vam posar cara als capitosts d'aquells suculentos negocis i vam alertar dels greus impactes mediambientals que en molts casos comportaven. Va quedar clar que la societat no és tan permissiva amb els megaprojectes quan li arriba informació contrastada dels pros i contres.

En l'àmbit de l'habitatge ens hem fixat des de l'inici en qui s'amaga darrere de societats mercantils envoltades d'opacitat, com Blackstone -amb entramats difícils de resseguir- i que acostumen a tenir tentacles en paradisos fiscals. Tan rellevant és posar cara i veu a les víctimes dels desnonaments com a les responsables del fet que el preu dels lloguers es dispari. En dues dècades, la màxima de "faig el que vull amb les meves propietats" ha perdut consens i les administracions s'han vist forçades a intervenir el mercat, amb regulacions i limitacions a qui es lucra amb aquest dret bàsic.

Quan vam saber que durant aquestes dues dècades no només investigàvem, sinó que també ens investigaven, no vam quedar del tot perplexes. La trama d'infiltracions d'agents policials en espais de l'activisme social tenia per objectiu l'espionatge, fins al punt que una de les policies amb doble identitat que vam desemmascarar havia assistit a una xerrada sobre periodisme antifeixista que vam impartir a la nostra redacció. Entre els anys 2022 i 2025 el truc de l'as a la màniga ens va permetre revelar que un mínim de sis policies a nòmina de la Moncloa i amb disfressa d'activista vivien entre nosaltres.

ELS REPORTATGES D'INVESTIGACIÓ DE LA 'DIRECTA' HAN PERMÈS IMPULSAR LA IL·LEGALITZACIÓ DE LES BALES DE GOMA, LA REGULACIÓ DELS LLOGUERS D'HABITATGES O LA RETIRADA DEL SUPORT INSTITUCIONAL A PROJECTES COM EL CASINO HARD ROCK O EL PARC TEMÀTIC NATURAL MAESTRAZGO - ELS PORTS, ENTRE ALTRES

AS A LA MÀNIGA FÓRMULA VINADER

Els grans aterratges de capital forà a l'estil Mister Marshall de la mà de projectes com Eurovegas, Barcelona World, el casino Hard Rock, el parc Maestrazgo-Els Ports només es poden refutar periodísticament si no et finança l'Ibex-35.

PEU FOTO: Arran del seguiment del cas d'Ester Quintana, que va perdre un ull durant la vaga general de novembre de 2012, el coneixement ciutadà de la lesivitat dels projectils de goma va conduir a la seva il·legalització a Catalunya

Els enregistraments de les comunicacions entre els antiavalots dels Mossos que van participar en l'assalt a l'acampada del 15M a la plaça de Catalunya de Barcelona. posava sobre la taula moltes preguntes sobre el model policial.

Entre els anys 2022 i 2025, vam revelar que un mínim de sis policies a nòmina de la Moncloa i amb disfressa d'activista s'havien infiltrat en moviments socials i espais activistes.

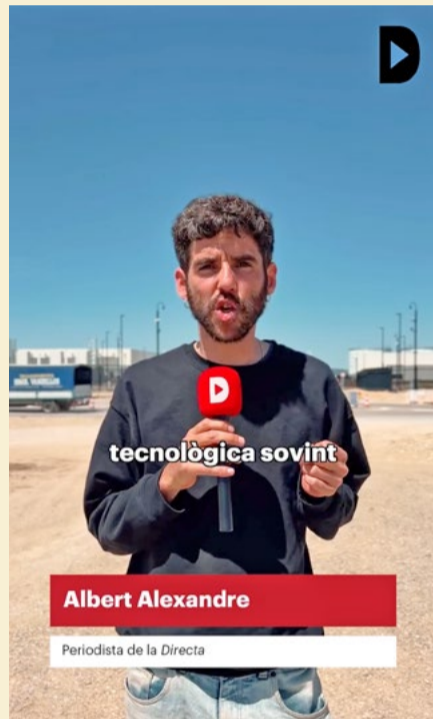
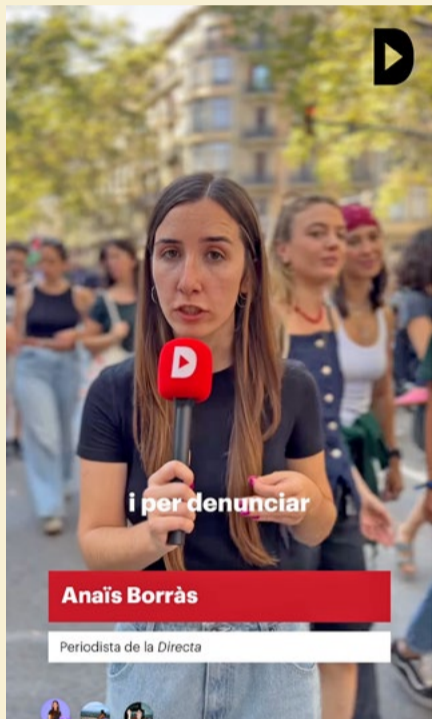
Barcelona va renunciar a acollir futures edicions de la Copa Amèrica de Vela, en bona part per la polèmica generada per la investigació de la 'Directa' que posava en evidència que les expectatives de negoci de l'esdeveniment es basaven en uns estudis d'audiència inflats.

El projecte de parc natural tematitzat Maestrazgo - Els Ports, a les comarques de Castelló, és un dels exemples d'iniciatives empresarials que s'han aturat després que aquest mitjà destapés els interessos que hi havia al darrere.

MÉS QUE PA

Anaïs Borràs i
Gemma Garcia

En els darrers anys hem incorporat peces de vídeo de curta durada per presentar tots els reportatges d'investigació de la revista als nostres canals d'Instagram i TikTok.

'Orsola: la casa indesnonable' (2025), reconstrueix un cas que explica el conflicte pel dret a l'habitatge a l'Eixample de Barcelona. Es va estrenar en una projecció davant de l'immoble afectat

La narració audiovisual sempre ha estat poderosa com a eina periodística, però ara brinda moltes més possibilitats d'escampar missatges. Els formats, els canals i les formes narratives han canviat molt en aquests vint anys, i hem volgut adequar-nos a les transformacions recents en el consum informatiu, travessades pel gir cap a l'audiovisual.

En aquesta línia, en els darrers anys hem incorporat peces de vídeo de curta durada per presentar tots els reportatges d'investigació de la revista als nostres canals d'Instagram i TikTok, que plantegem com a porta d'entrada a la lectura. Paral·lelament, també hem innovat en les cobertures amb vídeo. Sabem que a les xarxes socials la immediatesa és un factor clau, i aquí teníem una assignatura pendent. Enguany hem treballat per sistematitzar aquesta mena de continguts, incorporant eines que ens permeten explicar visualment què passa mentre està passant.

El nostre periodisme durant aquests vint anys s'ha caracteritzat per lluitar contra la tendència a convertir la informació en un espectacle descontextualitzat, oferint informacions reposades i de qualitat. Ara bé, el

fet incontestable que gran part de les nostres lectores s'informen per mitjà de plataformes que tenen instal·lades als seus telèfons, ordinadors i tauletes, ens obliguen a trobar esclatxes perquè hi aflorin els nostres continguts sense que això condicioni el plantejament de fons.

Volem posar sobre la taula que ens cal enfortir l'audiovisual, sense deixar-nos endur per certes dinàmiques de viralització, de bombardeig d'imatges, de menysteniment dels aspectes tècnics i formals, que al capdavall també són part del contingut. És a dir, exigint la mateixa qualitat i rigorositat que volem per als textos i materials gràfics.

Som conscients del potencial d'aquests nous llenguatges i, a més, ho hem comprovat. Els vídeos curts ens serveixen de pont perquè persones que viuen a la riba de les xarxes socials travessin el corrent fins a l'altre marge, el dels reportatges escrits. I els llargmetratges ens permeten custodiar la complexitat del món en què vivim i transcendir la nostra base social. En tenim tres exemples recents.

El reportatge *Infiltrats* (2024), disponible a la plataforma 3Cat, va batre un rècord d'audiència

-556.000 espectadores, un 13,9% de *share*- en l'emissió al programa de TV3 *30 Minuts* el 12 de gener de 2025, i va acumular més de 363.000 reproduccions en línia en pocs mesos; va ser el més vist de la història del programa en l'entorn digital. El documental *La veu de les muntanyes* (2024) no s'ha emès a televisió sinó a través de les nostres plataformes -vora 9.600 visualitzacions al canal de la *Directa* a YouTube - i ha protagonitzat una gira d'èxit en nombre de projeccions i assistents, especialment per pobles i ciutats del País Valencià. I el film *Orsola: la casa indesnonable* (2025), reconstrueix un cas que permet explicar el conflicte pel dret a l'habitatge a l'Eixample de Barcelona, s'ha estrenat recentment i ha estat emès per Betevé.

Com a mitjà de comunicació, hem de ser capaces d'aconseguir i organitzar els recursos necessaris per traduir alguns dels nostres reportatges i investigacions al llenguatge audiovisual, però també per generar continguts concebuts des de l'inici des de les càmeres. D'aquesta capacitat en depèn també que continuem bastint ponts entre formats i gene-

PARAULES

En molts llocs dels Països Catalans es va aplegar gent per veure l'emissió al '30 Minuts' de TV3 del reportatge 'Infiltrats', el gener de 2025. A la foto, a l'Ateneu Salvadorà Catà de Girona. CARLES PALACIO

'La veu de les muntanyes' (2024) ha protagonitzat una gira d'èxit en nombre de projeccions i assistents, especialment per pobles i ciutats del País Valencià

ELS DOCUMENTALS 'INFILTRATS', 'ORSOLA: LA CASA INDESNONABLE' I 'LA VEU DE LES MUNTANYES' SÓN UN PUNT D'INFLEXIÓ EN L'APOSTA DE LA 'DIRECTA' PER L'AUDIOVISUAL. TAMBÉ ESTEM POTENCIANT FORMATS AUDIOVISUALS CURTS A LES XARXES SOCIALS, FOCALITZATS EN LA IMMEDIATESA INFORMATIVA

racions i, per tant, que garantim un futur a la nostra forma d'entendre el periodisme.

Les xarxes socials són l'espai des d'on fem les videocobertures i difonem els continguts audiovisuals. Els canvis impulsats per Elon Musk i la resta d'oligar-

ques de la tecnologia les han transformat en un terreny especialment hostil, i això ha portat el debat a la redacció. Són molts els factors a tenir en compte, des de la toxicitat de l'espai a la visibilitat que ens aporta com a mitjà. Alhora, cal valorar si abandonar X impli-

ca perdre un espai de batalla estratègic o, per contra, és trencar amb una estructura que legitima discursos d'odi. Després de valorar pros i contres, hem decidit reduir-hi la nostra presència i esforços, apostant per altres plataformes, com Instagram, Mastodon i Bluesky.

En aquesta reconfiguració de la difusió, també hem creat un compte de TikTok. Amb els mesos, aquesta aposta ha generat noves tensions. Hem comprovat com els algorismes d'aquesta xarxa, que al capdavant decideixen quins continguts circulen més i millor, identifiquen com a "discursos d'odi" algunes paraules clau dels nostres articles. Aquesta dinàmica perversa penalitza la difusió de reportatges en els quals es denuncia, dient les coses pel seu nom, el "genocidi" a Palestina o la "violència policial".

Deixar en mans d'interessos privats i polititzats la decisió sobre què podem veure, és una forma de censura invisibilitzada amb conseqüències profundes. A la *Directa* som conscients que qualsevol xarxa social comporta contradiccions i, per això, continuarem obrint debats col·lectius sobre quines estem disposades a assumir i quines no.

DISSABTE 9 DE MAIG
DE 12 H A 23 H
PLAÇA JOAN PELEGRÍ
BARCELONA

ESPAI INFANTIL 12.30 h

Contacontes amb
La Ciutat Invisible
Espai de jocs i pintacares
amb Arcàdia

CULTURA POPULAR 13.00 h

Colla Bastonera de Sants
Les Postisses, Grup de Danses
Populars i Combatives

DINAR 14.30 h

SOBRETAULA 16.00 h

Trivial Directa
El PP: el Pastor i el Pastisser

ANIVERSARI

VINT ANYS DE LA 'DIRECTA'

ACTE CENTRAL 18.00 h

MONÒLEGS 19.00 h

Manel Vidal i Alba Segarra

CONCERTS 19.30 h

La Ludwig Band
La Mare del Tanu
Partiperes
Sybarites

Hi haurà sopar a la barra

COM ENS POTS DONAR SUPORT?

SUBSCRIU-T'HI

**JA ETS
SUBSCRIPTORA?
FES-TE SÒCIA**

FES UNA DONACIÓ

